

JOANNA
BOLOURI

*Matkaan
ja käy*

»RATKI-
RIEMUKAS JA
ROMANTTINEN
TARINA SUURELLA
SYDÄMELLÄ.«

MY WEEKLY

SUOMENTANUT RIINA VUOKKO

WSOY

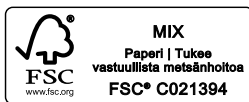
JOANNA
BOLOURI

Matkaan
käy jo

SUOMENTANUT RIINA VUOKKO

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos
Driving Home for Christmas

© Joanna Bolouri 2022

SUOMENNOKSEN © RIINA VUOKKO JA WSOY 2023

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

ISBN 978-951-0-49847-7

PAINETTU EU:SSA

*Äidille, isälle, Claudialle,
Olivialle, Matiakselle ja Valentinalle*

Aatonaatto

Ed

Anteeksi! Menee vielä viisi minuuttia,
sitten ei yhtään enempää! ♥

Vielä viisi minuuttia. Siitä viestistä on nyt kymmenen minuuttia.

Itse asiassa Kate sanoi samaa jo kolme varttia sitten, silloin kun sormissani vielä oli tunteja jäljellä enkä vielä nähnyt omaa hengitystäni joka kerta, kun päästin tympääntyneen huokauksen. Kate oli sanonut myös, että hän ihan ehdottomasti, takuuvarmasti ja miljoonan prosentin varmuudella pääsisi lähtemään töistä puoli seitsemältä, niin että ehtisimme hyvin vanhempieni luokse vielä tänä iltana. Mutta kello on nyt puoli kahdeksan, ja tässä minä edelleen kökötän yksin jääkylmässä autossa. Lämmityskin oli pakko sammuttaa, ettei akku tyhjenisi.

Tuijotan toimistotaloa ja Katen viidennen kerroksen työhuoneen ikkunaa siinä toivossa, että riittävän tuima katse panisi häneen vauhtia. Helkkari miten osaakin olla masen-

tavan näköinen rakennus. Se näyttää kuningatar Viktorian aikaiselta työlaitokselta – seinät tylsää ruskeaa tiiltä, ja kapearuutuisista ikkunoista tulee mieleen lähinnä vankilan kalterit, vaikka ikkunoihin onkin viritelty tyylikkääitä joulukoristeita. Kaamean rakennuksen keskellä olevalle pihalle on helppo kuvitella vangit suorittamaan päivän pakollista liikunta-tuokiotaan, mutta nyt siitä on tullut yksityinen parkkipaikka, jonne on pääsy vain mersulla ajavilla työntekijöillä, ei heidän pahantuulisilla, vuosimallin 2012 Volkswagen Golf:n ratin takana istuvilla poikaystäväillään. Koko Lontoo on nykyään täynnä kiiltäviä uudenaikaisia lasirakennuksia, mutta tässä toimistotalossa ei ole mitään uudenaikaista. Se on vain ankea. Kate olisi eri mieltä. Se ei ole tätä nykyä erityisen harvinaista.

Saan kokea hetkellisen optimismin purskahduksen, kun joku kurkistaa ikkunasta. Toivon näkeväni vilauksen Katen punaisista hiuksista, mutta vaikka Kate on luuhannut töissä jo niin pitkään, että olisi hyvin ehtinyt kasvattaa parran, täytynee silti päätellä, että ikkunassa näyttäytynyt hahmo on joku muu kuin hän. Nyt kun ajattelen asiaa, en ole varma katsonko edes oikeaa ikkunaa. Kate on ollut Parish Scott Taylorilla töissä jo kolme vuotta, mutta minä en ole kertaakaan jalallani astunut firman ovesta sisään. Viime aikoina on tuntunut, että Kate olisi paljon onnellisempi, jos hänkään ei olisi.

»Ne ovat ihan sietämättömän... yöks! Nämä tyypit! Rikkaat, etuoikeutetut kusipäät, jotka nillittävät avioerosopimuksensa joka ikisestä yksityiskohdasta, ettei heidän tuleva eksänsä herran tähden vain saisi integroidun tiskikoneen tai hopeisten maissihaarukoiden huoltajuutta. Millaisella ihmisellä ylipäätään on jotain maissihaarukoita? Kusipäisellä, kelläs muulla.»

Käännän katseeni ikkunan tuuheapartaisesta miehestä kadun toiseen päähän, missä normaaleista työajoista kiinni pitävät ihmiset kiiruhtavat kuka minnekin, mutta kaikki varmasti johonkin lämpimämpään paikkaan kuin tämä helkkarin auto. Olemme lähellä Camdenia, ja antaisin mitä tahansa, jos saisin istahtaa Blues Kitcheniin ja tilata tuopin ja ribsejä St. Louisin tyyliin. Nyt ainoana lohtunani on mietiskellä, minkä kolmioleivän valitsen huoltoaseman eineshyllystä, tankkauspysähdys kun on joka tapauksessa edessä, sillä Kate on varmasti tapansa mukaan elänyt koko päivän pelkällä kahvilla.

Saan melkein sydänkohtauksen, kun matkustajan puolen ikkunasta kuuluu kova, terävä koputus.

»Ovi auki, tänne jäätyy!«

Kurotan avaamaan oven, ja hermostuneen näköinen Kate istahtaa matkustajanpenkille.

»Huh sentään, sori ihan hirveästi, kulta!« hän parahtaa ja viskaa läppärilaukun takapenkille. »Jäin jumiin, kun lady Botox päätti siirtää minulle yhden uuden asiakkaan, kuulemma sopii minulle paremmin kuin Julianille, koska me olemme kotoisin samalta maailmankolkalta. No emme kyllä ole, ellei sitten Newcastlea ole hinattu rannikolta parisataa kilsaa meille päin ja minulta on vain jotenkin jäänyt huomaa-matta.«

Katen pisamaiset kasvot hehkuvat punaisina, kun hän potkaisee kengät jalastaan ja heittää ne takapenkille laukun seuraksi. Käsittämätöntä, miten kukaan voi kulkea tuollaisissa koko päivän. Ihan kuin yrittäisi tasapainotella kapeiden, terävien kiilojen varassa.

Kate nojautuu taaksepäin penkillä, ja minä käynnistän moottorin. »Täällähän on kylmempää kuin ulkona», Kate huomauttaa. »Olisit pitänyt auton käynnissä.»

»Tunnin tyhjäkäynnillä?» sanon kulmat kurtussa. »Ei taitaisi Kikin pinna kestää. Se väsyisi elämäänsä jo ennen kuin päästään moottoritielle.»

»No, minä kyllä ehdotin, että lähdetäisiin minun miniläni», Kate sanoo ja kohottaa katseen paheksuvasti yläilmoihin. Katen mielestä on naurettavaa antaa autoille lempinimiä. »Käytin sen huollossakin vasta viime viikolla.»

»Niin käytit, mutta sen takakontti on suunnilleen penaalin kokoinen», sanon ja yritän saada lämmitintä täysille. »Hyvä jos omat laukut mahtuisivat kyytiin, mihin ihmeeseen sitten tungettaisiin se valtava lahjavuori, jonka olet mennyt hankkimaan –»

»Mitäs jos nyt vain lähdetäisiin? Ollaan myöhässä jo muutenkin.»

Kieltä purren kiinnitän turvavyön, panen vilkun päälle ja lähdän liikkeelle. Tiedän, että Katella on stressiä töistä, mutta joskus hän osaa olla rasittava kuin –

»Ed! Varo nyt vähän!»

Isken jarrut pohjaan. Eteen on ilmestynyt jostain tyhjästä pyöräilijä, ja vältymme juuri ja juuri törmäykseltä. Pyöräilijä muodostaa huulillaan solvauksia minun suuntaani ja ajaa tiehensä, ja minä näytän perään kansainvälisesti tunnettua käsimerkkiä.

»Miten et huomannut? Helkkari, Ed, olisit varovaisempi.»

»Minäkö?» sanon tyrmistyneenä. »Pyöräilijän syytä se oli. Tämä on yksisuuntainen katu.»

Hengitän äänekkäästi ulos ja lähden taas liikkeelle samalla hetkellä kun kadun yli singahtaa kettu, jonka mielestä on nähtävästi juuri sopiva kohta painella viereiseen puistoon.

»Voi saamari!« minä älähdän. »Saan sydänkohtauksen ennen kuin päästään edes ensimmäiseen risteykseen.«

Kate nauraa ja laskee kätensä polvelleni. Se rauhoittaa minua vähän. »Kyllä se siitä, kolmas kerta toden sanoo«, hän kannustaa.

Nyökkään ja lähden taas liikkeelle, mutta tarkistan samalla kaikki kuolleet kulmat kahteen kertaan. Melkein tekisi mieli nousta autosta ja varmistaa, ettei taivaalta ole tippumassa laskuvarjohyppääjiä.

»Onhan reitti hallussa?« Kate kysyy, kun pääsemme yhtenä kappaleena kadun toiseen päähän. Nyökkään ja osoitan säilytyslokeroon työntämäni iPhonea. Katen minissä on kosketusnäytöllinen kiinteä navigaattori ja hän on tottunut luottamaan sen ohjeisiin, mutta minä en tarvitse robottiääntä neuvomaan tietä omaan kotikylääni.

Kun ajamme Euston Roadin suuntaan, kuulen miten Kate tuhahtelee puhelimelleen. Peukalot naputtavat viestiä poimunopeudella.

»Et kai sinä enää mitään työjuttuja tee?« minä kysyn ja painan jarrua, kun liitymme paikallaan seisovan autoletkan jatkoksi. »Meillähän on sopimus, että joulunpyhät pidetään vapaata.«

»Niin on«, Kate vastaa nostamatta katsettaan puhelimesta. »Vastaan vain pariin sähköpostiin, sitten ei tarvitse tehdä enää muuta... Tai no ehkä yksi puhelu, mutta sen voin soittaa sitten huoltoasemalta.«

Huokaisen ja panen radion päälle. Pari sähköpostia tarkoittaa, että käytännössä koko ajomatka menee hiljaisuuden vallitessa, kun Kate perkaa viestejään. Auto sentään alkaa pikkuhiljaa taas lämmetä.

»Muistattehan, että teillä on edelleen mahdollisuus voittaa kymppitonni lahjarahaa Herttaradio FM:n joulukilpailusta. Meillä soivat kaikki isoimmat hitit koko päivän, joka päivä.»

»Hahaa, muistatko tämän?» hihkaisen, kun Elton Johnin »Step Into Christmas» alkaa soida. Kun kävimme viimeistä vuotta Hope Valleyn yläkoulua, siellä järjestettiin joulun alla maalaistanssit (turha kysyä miksi, ei sitä kukaan silloinkaan käsittänyt), ja Kate ja minä päädyimme toistemme pareiksi. Edeltävät pari viikkoa meillä oli tavallisten liikuntatuntien tilalla tanssiharjoituksia, joissa opeteltiin toinen toistaan kammottavampia rivitansseja. Se oli yksi elämäni tuskallisimpia pariviikkoisia, mutta silti tästä kappaleesta tulee mieleen muutakin kuin nuoruuden nolous (ja se, että osaan köynnösjenkkää edelleen niin että oksat pois) – siitä tulee mieleen myös ensimmäinen kerta, kun pyysin Katea treffeille. Seisoin keskellä koulun jumppasalia kirpparilta ostetuissa cowboysaappaissa ja huonosti istuvissa farkuissa, ja silti Kate suostui.

Henkisen lasoni lento loppuu kuitenkin lyhyeen, kun Kate huokaisee äänekkäästi ja sammuttaa radion. »Ei tässä kamalassa mökässä pysty keskittymään mihinkään.»

»Ohoh, ollaanpas sitä nyt äkäisiä», minä sanon vähän loukkaantuneensa siitä, ettei Kate tunnu muistavan tämän kuolemattoman joulumusiikkimestariteoksen merkityksellisyyttä. »Kunhan nyt yritin luoda vähän joulufilistä.»

»Sori», Kate sanoo. »En vain ole vielä ihan joululaulu-mielentilassa ... Ja varoituksen sana: pääset hengestäsi, jos edes yrität soittaa Sladen 'Merry Xmas Everybody', varsinkin sitä versiota, jossa se skottijäbä rallattaa sukanripustusjuttuaan koko biisin alusta loppuun.»

»Mutta sehän on tosi hauska ... » minä aloitan, mutta jätän lauseen kesken kun tajuan, ettei Kate edes kuuntele, naputtaa vain peukalot viuhuen viestejään. Tuijotan suoraan eteenpäin sanomatta mitään. Jollain tavalla Kate on nyt saatava rentoutumaan, vaikka sitten pääsisinkin samalla hengestäni. No, samapa se. Muutaman tunnin päästä olemme jo vanhempieni luona, glögimukit kourassa ja –

»Hei, miksi sinä tätä reittiä ajat?» Kate kysyy ja kohottaa hetkeksi katseen puhelimestaan.

»Miten niin?» minä kysyn, kummissani syvistä kurtuista jotka ovat ilmestyneet Katen otsalle. »Tätä reittiähän sinne on aina ajettu.»

Kate osoittaa eteenpäin. »Liikenne on ihan totaalisen jumissa. Mikä navigaattori sinulla on käytössä? Kyllähän tämän varmasti jotenkin voisi kiertää. Onko se navigaattori edes päällä? En ole kuullut mitään.»

»Öm, panin varmaan vahingossa äänet pois. Tutkin sitten kun pysähdytään.»

Paska. Olin toivonut säästyväni tältä. Ennen kuin ehdin sanoa muuta, Kate nappaa puhelimeni ja panee näytön päälle.

»Et ole tosissasi», hän sanoo ja selailee auki olevia sovelluksia. »Sinulla on asennettuna kolme karttasovellusta, mutta yksikään niistä ei ole auki!»

»En minä karttaa tarvitse», minä ilmoitan. »Tunnen tämän reitin kuin omat taskuni.»

»Löytyykö sieltä taskusta myös reaaliaikainen tieto liikennetilanteesta?» Kate sanoo ja heittää puhelimen juomalineeseen. »Tältä olisi välttytty, jos olisit käyttänyt Wazea... Tai Google Mapsia. Hemmetti sentään, jopa Applen karttasovellus on tyhjää parempi!»

»Eihän se olisi mitään auttanut kuitenkaan», minä intän ja ajan noin metrin verran eteenpäin. »Tämän ruuhkan halkaisemiseen tarvittaisiin vähintään Mooses, ei siihen mikään navigaattori pysty.»

»Nyt on aatonaatto. Koko Lontoo on matkalla pois täältä. Olisi pitänyt mennä M40:n kautta. Ei sen tajuaamiseen pitäisi mitään navigaattoria tarvita.»

»En minä tarvitse navigaattoreita yhtään mihinkään!» kivahdan. Joulumieleni alkaa hiipua. »Osaisin ajaa täällä vaikka silmät ummessa.»

»No mikäs ihme se nyt on, eihän tässä edes liikuta mihinkään!»

»Kuule nyt. Tylsää, että sattui paskemmanpuoleinen päivä töissä, mutta turhaan sinä sitä minulle kiukuttelet. Jos olisit ollut ajoissa, olisimme ehkä –»

Kate antaa puhelimen pudota syliinsä. »No anteeksi nyt vain, että otan työni vakavasti», hän puuskahtaa. »Edes jollain tässä huushollissa on vähän kunnianhimoa.»

»Tuo nyt oli vähän kohtuutonta», sanon ja ryömitän autoa ainakin viisi senttiä eteenpäin. »Mitä helkkaria sinä sillä tarkoitat? Minä olen opettaja. Eikö siinä muka tarvita kunnianhimoa? Sinua on joskus vähän vaikea käsittää.»

»No sepä se. Miten käsittäisitkään yhtään mitään minun työpaineistani, kun menestys ei ole ikinä merkinnyt sinulle mitään?»

»Meillä taitaa olla vähän eri käsitys siitä, mitä menestys tarkoittaa», vastaan kylmästi. »Mutta todettakoon nyt, että hinkusi pitää kiinni työstä, jota inhoat, on minusta aika käsittämätöntä. Kestät typeriä ihmisiä jonkun pienen lisätienestin takia.»

»Ai pienen lisätienestin? Tarkoitatko sitä pientä lisätienestiä, jolla suurin osa vuokrasta maksetaan. Sitä ihan pientä lisätienestiä?»

»Jumalauta nyt, Kate, eihän raha ole kaikki kaikessa!» minä huudahdan. Tekisi mieli pysäyttää auto, joka ei tosin paljon liiku muutenkaan, ja painua ulos. »Totta, tienaat enemmän kuin minä, mutta minä olen sentään tyytyväinen elämäni. Niin sinäkin olit joskus. Muistatko vielä?»

»Hämärästi», Kate mutisee.

»Ja kerran kauan sitten olit erikoistumassa ihmisoikeuslainsäädäntöön ja halusit tehdä työtä, jolla on merkitystä. Kaikki se humanismi taisi haihtua saman tien, kun palkkasummaan iskettiin nolla perään.»

»No, minä puolestani muistan ajan, jolloin sinä halusit esittää musiikkia etkä vain opettaa sitä. Kyllä sinulla olisikin lahjoja biisintekijänä, säveltäjänä ja laulajana. Mutta ehei, et viitsi tehdä yhtään mitään, mikä vaatisi yhtään vaivannäköä tai sitä, että astuisit pikku kuplasi ulkopuolelle.»

Istumme hiljaa ja kihisemme kiukusta. Onpa umpipaska aloitus joulunvietolle. Napautan Apple musicin päälle ja valitsen soittolistan, jota olen pitkään ja hartaasti koonnut ajomatkaa varten. Harmoni alkaa soida, basso jymähtää, ja

samassa silmänräpäyksessä kadun, että olen valinnut ensimmäiseksi kappaleeksi *Sladen »Merry Xmas Everybodyn»*, ja juuri sen version jossa skottijäbä rallattaa sukanripustusjuttuaan koko biisin alusta loppuun.

»Et ole tosissasi, Ed. Tahallasiko sinä kiusaat?»

Hyppään nopeasti kappaleen yli. »En. En minä tahallani, Kate. Tein listan ennen kuin tiesin, miten murhanhimoiset olisit tänään. En tajua. Nauroit tälle kappaleelle ääneen, kun kuulit sen ensimmäisen kerran. Mitä helvettiä on tapahtunut?»

Kate heilauttaa kätensä ilmaan. »Nauroin Paavo Pesusienellekin, kun olin pieni. Ei kai sille silti enää tarvitse nau-
raa? Ihminen muuttuu, Ed.»

»No, en minä ole muuttunut», vastaan, mutta jätän sanomatta, että nauran edelleen myös Paavo Pesusienelle. »Minä olen edelleen ihan sama ihminen, jonka tapasit viisitoista vuotta sitten.»

»Tismalleen!» Kate huutaa. »Se tässä onkin se ongelma. Ihmisen on tarkoitus muuttua. Kehittyä.»

»Ai minäkö tässä olenkin se ongelma?» sanon ja naurahdan epäuskoisena. »Vau. Ookoo. Sillä ettei sinua huvita yhtään panostaa tähän suhteeseen ei tietysti ole mitään tekemistä asian kanssa.»

»Täh, koska en halua olla kolmekymppisenä viiden lapsen äiti, sinä tulkitset etten halua panostaa tähän suhteeseen», Kate sanoo. »Kyllä minä tiedän, että olet ainoa lapsi, mutta ei se tarkoita että minä pyöräyttäisin korisjoukkueellisen kersoja hyvitykseksi.»

»Voi sentään, olenpas minä ollut hölmö», minä sanon. »Ihan typerää edes olettaa, että me suunnittelisimme elä-

määmmme yhdessä niin kuin normaalit pariskunnat. Rakentaisimme yhteistä tulevaisuutta ja –»

»Sinä rakennat sellaista tulevaisuutta, jota minä en halua!»

Nyt vereni viimein kuohahtaa kunnolla. »Haista paska.»

Näen miten Katen huuli värisee, mutta hän tuijottaa suoraan eteensä. »Meidän pitäisi ottaa vähän etäisyyttä. Tämä juttu ei toimi enää.»

Nyökkään. »Jostain me sentään olemme samaa mieltä.»

Samalla hetkellä kun Kate kääntyy katsomaan minua, autojono alkaa viimein vetää.

Kolme joulua. Kaksi särkynyttä sydäntä. Helkkarinmoinen ajomatka.

JOKA JOULU yli kymmenen vuoden ajan Kate ja Ed ovat matkustaneet kotiseudulle lapsuudenperheidensä luo. Joululaulut ovat soineet autossa ja ilma on ollut täynnä jännitystä. Tänä vuonna ison riidan päätteeksi näyttää kuitenkin siltä, että Katea ja Ediä ei enää pidä yhdessä mikään. Mutta koska sukulaiset odottavat heitä eikä joulua saa pilata, he päättävät näyttää muille iloista naamaa ja erota vasta pyhien jälkeen.

Jouluperinteiden lisäksi perillä odottavat sukulaisten utelut häistä ja vauvoista sekä Edin suloinen opiskelukaveri Carly. Tämä joulu ei todellakaan ole se paras aika vuodesta...

JOANNA BOLOURI on kirjoittanut materiaalia standup-koomikoille, tv-käsi-kirjoituksia ja romanttisia komedioita kirjamuodossa. Aiemmin suomennetut teokset *Paras aika vuodesta* ja *Lahjoista parhain* ovat olleet jouluisia bestsellereitä myös Suomessa. Bolouri asuu Glasgow'ssa tyttärensä kanssa.

	 9 789510 498477	
www.wsoy.fi	84.2	ISBN 978-951-0-49847-7